

**Veiligheidsprotocol
Kindcentrum de Oude Vaart
2023-202-2024**

Inhoud

Visie, doelen en uitgangspunten

- De Vreedzame School als preventiekader
- Pesten
- Verschil tussen pesten en plagen

Het voorkomen van pesten en sociale veiligheid

- Uitdragen van een positieve sociale en morele norm
- De klas en school: een gemeenschap
- Investeren in de relatie met leerlingen
- Leerlingen worden mede verantwoordelijk
- Opstokers
- Weerbaarheidslessen
- Ouderinformatieavond 'sociale media'

Actief handelen bij ongewenst gedrag

- Succesladder
- Coördinator sociale veiligheid
- M5
- Ingrijpen bij pesten: de oplossingsgerichte pestaanpak
- Digitaal pesten

Visie, doelen en uitgangspunten

De Vreedzame School als preventiekader

Uitgangspunt voor het beleid van de sociale veiligheid op onze school is het programma van De Vreedzame School.

De Vreedzame School is een programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het programma helpt onze school een gemeenschap te vormen waarin we leerlingen actief aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor elkaar, hun omgeving, voor de schoolgemeenschap en de samenleving.

Met De Vreedzame School besteden we aandacht aan basale sociale-emotionele en burgerschapscompetenties die wenselijk zijn in een democratische samenleving, zoals je verplaatsen in een ander, op een democratische manier met elkaar beslissingen nemen, openstaan voor verschillen tussen mensen, constructief conflicten oplossen, omgangsvaardigheden en verantwoordelijkheid nemen voor de gemeenschap.

Wij willen kinderen op onze school zich niet alleen optimaal laten ontwikkelen in de cognitieve vakken, zoals taal en rekenen, maar wij willen ook een bijdrage leveren aan de sociale en maatschappelijke vorming van leerlingen. Dat het ook goede mensen worden die op hun beurt een bijdrage aan de samenleving zullen leveren.

Onze school dient ook een school te zijn waar álle kinderen zichzelf kunnen zijn en zich veilig en prettig voelen. Alleen dan kunnen ze leren. We doen veel om sociale veiligheid te bevorderen en om ongewenst gedrag zoals pesten te voorkomen. Hieronder werken we deze preventieve maatregelen nader uit.

Pesten

Wij spreken van pesten als er sprake is van:

- Een negatieve intentie, bedoeld om een andere leerling leed te berokkenen.
- Herhaaldelijke en langdurige blootstelling aan negatief gedrag/agressie van één over meer leerlingen
- Verschil in macht tussen pester en gepeste

Verschil tussen pesten en plagen

- Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen dezelfde leerlingen gericht.
- De insteek bij plagen is eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten.
- Bij pesten is er sprake van een machtsongelijkheid.

Het voorkomen van pesten en sociale veiligheid

Met het programma van De Vreedzame School leggen we een fundament voor een sterk tegenwicht tegen pestgedrag. Hieronder staat een aantal belangrijke elementen van het programma, naast de wekelijkse lessen die de leerlingen in alle groepen ondergaan.

Uitdragen van een positieve sociale en morele norm

Gedrag wordt voor een groot gedeelte bepaald door de sociale norm in de omgeving.

Leerlingen zijn gevoelig voor de vraag: 'wat wordt er hier van mij verwacht?' Om positief gedrag van leerlingen te stimuleren willen we expliciet een positieve sociale en morele norm uitdragen. Dit doen we onder andere door:

- De omgangsafspraken en het logo van De Vreedzame School hangen zichtbaar in de school.
- Direct correctie van gedrag van kinderen dat haaks staat op de norm
- De leerlingen worden bij de klasdeur door de leerkracht welkom geheten.
- De schoolafspraken zijn zichtbaar in de school (hallen/ traptrede).

De klas en school: een gemeenschap

We willen alle leerlingen het gevoel geven dat ze onderdeel zijn van de leefgemeenschap die de school en de klas vormen, dat hun aanwezigheid 'verschil maakt' en dat de klas of de school minder leuk zijn als hij of zij er niet bij is. Dit doen we onder andere door kinderen veel te laten samenwerken met verschillende leerlingen (met behulp van coöperatieve werkvormen), door samen omgangsafspraken te maken, samen te bedenken welke taken er in de klas zijn en die met elkaar verdelen, of als klas presentaties voor andere klassen te verzorgen. In het begin van het schooljaar besteden we veel aandacht aan de vorming van een positieve groep in alle klassen (met de lessen van blok 1 van De Vreedzame School). Het voorgaande heeft evenzeer betrekking op de school. Het maakt veel uit of leerlingen zich verbonden voelen met de school als geheel als zij de school als een gemeenschap ervaren.

Investeren in de relatie met de leerlingen

We vinden het heel belangrijk dat alle leerlingen een goede relatie hebben met hun eigen leerkracht. Dat is een belangrijke voorwaarde voor een gevoel van veiligheid. We vragen van onze leerkrachten dat ze investeren in het leren kennen van de eigen leerlingen en in de onderlinge relatie. Ieder kind moet voelen dat het er toe doet, dat de leerkracht het fijn vindt dat hij of zij er vandaag weer is.

Leerlingen worden mede verantwoordelijk

Als de klas een gemeenschap is, dan voelen leerlingen zich betrokken bij en medeverantwoordelijk voor wat er gebeurt in de klas. Bij ons op school krijgen leerlingen een stem, en leren zij die stem op een verantwoorde wijze te gebruiken. We geven leerlingen niet zozeer een stem om op te komen voor hun eigen belang, maar we willen dat ze zich medeverantwoordelijk gaan voelen voor het algemeen belang. We willen dat zij hun steentje bijdragen aan het algemeen belang, aan de gemeenschap. En daar zullen ze zich eerder verantwoordelijk voor voelen als ze ook echt mogen meedenken en als ze serieus worden genomen. Zo werken we met leerlingmediatoren en met een leerlingenraad.

Opstekers

We streven dus naar een positief sociaal klimaat, waarin ieder kind zich veilig voelt, waarin respect is voor elkaar en waarin iedereen makkelijk samenwerkt met iedereen. Een op het eerste gezicht eenvoudig, maar zeer belangrijk middel om hier toe te komen is het geven van 'opstekers', of complimenten. In De Vreedzame School leren we iedereen heel bewust positief gedrag te benoemen in de vorm van een 'opstecker'.

Weerbaarheidlessen

De kinderen in de groepen 6 tot en met 8 krijgen ieder jaar een aantal weerbaarheidlessen op school. De kinderen krijgen, door middel van fysieke oefeningen/spelletjes met elkaar, korte gesprekken en reflectie oefeningen, meer inzichten in zichzelf en de ander. Deze lessen worden gegeven door medewerkers van Aan-Z.

Ouderinformatieavond over 'sociale media'

We streven ernaar om jaarlijks ouders van de leerlingen van groep (6), 7 en 8 uit te nodigen voor een ouderinformatie over 'sociale media'. Deze informatieavond wordt gegeven door een medewerker van Aan-Z. De invulling van deze avond wordt samen met de leerkrachten samengesteld, rekening houdend met wat er speelt in de groepen.

Monitoren sociale veiligheid

Jaarlijks wordt de sociale veiligheid via Vensters PO gemonitord en gekoppeld met inspectie.

Actief handelen bij ongewenst gedrag

Succesladder

In de klassen hangt de succesladder. Als een leerling zich niet aan de gemaakte afspraken houdt zakt hij/zij op de ladder. Staat de leerling onderaan of is de 'overtreding' van dien aard dat hij/zij direct onderaan belandt krijgt deze leerling een time out. Het doel van de time-out is om de leerling te laten afkoelen of te helpen in het verbeteren van zijn gedrag. Daarnaast kan het voor rust zorgen in de eigen klas en kan de leerkracht doorgaan met zijn les.

Op onze school onderscheiden we drie fasen in de time-out:

- Korte time-out binnen of buiten de groep
- Time-out buiten de groep en binnen de school
- Time-out buiten de school

Fase 1

De leerling krijgt een korte time-out middels afscherming, uitsluiting of exclusie. Afhankelijk van de situatie en de leeftijd van de leerling wordt het nadenkpapier ingevuld.

Fase 2

Een leerling krijgt een time-out buiten de groep als hij onderaan op de succesladder terecht komt of als hij time-out gedrag vertoont.

Time-out gedrag:

- Vechten in de groep
- Herhaald pesten
- Anderen bewust fysiek pijn doen
- Bedreigen
- Schelden
- Vernielen van spullen
- Respectloos gedrag
- Beledigen van de leerkracht
- Weglopen van school/gymnastiek

Stappen:

- De leerling maakt werk uit de klas bij de time-out leerkracht
- De leerling blijft een dagdeel buiten de groep
  1. In een andere groep (parallelgroep of de naastgelegen groep)
  2. Bij de time-out leerkracht
- De leerkracht sluit het conflict met de leerling zelf af
- De ouders worden na schooltijd telefonisch op de hoogte gesteld door de leerkracht
- De leerling laat de nadenkopdracht thuis ondertekenen en neemt deze de volgende dag mee naar school
- De leerkracht maakt een kort verslag van de time-out in Parnassys

Kinderen uit groep 1 tot 4 kunnen afkoelen

Fase 3

Er wordt overgegaan tot een time-out thuis na drie keer time-out binnen de school of wanneer er dusdanig grensoverschrijdend gedrag getoond wordt door de leerling, dat dit niet meer hanteerbaar is op school.

- De leerling meldt zich bij de directeur. Bij diens afwezigheid bij de time-out leerkracht
- De directeur belt de ouders om de leerling op te halen
- De directeur vult in overleg met de leerkracht format "Verslag inzake time-out" in
- Er vindt z.s.m. een gesprek plaats met ouder(s), directeur en leerkracht
- De leerling komt pas terug in de groep als het gesprek heeft plaatsgevonden en er vervolg afspraken zijn gemaakt
- Van dit gesprek wordt een kort verslag gemaakt in Parnassys
- Gemist schoolwerk wordt op een afgesproken moment op school of thuis ingehaald

Coördinator sociale veiligheid

Op school is er een coördinator sociale veiligheid aanwezig waar leerkrachten een beroep op kunnen doen als er een pestsituatie in de klas zich afspeelt die ze zelf niet onder controle krijgen. Er wordt dan samen met deze coördinator dingen besproken en een plan van aanpak gemaakt.

Ook ouders en leerlingen kunnen contact opnemen met de veiligheidscoördinator om daar zorgen over pesten te uiten.

M5

We hanteren de M5 methode op school. Dit is een meldsysteem waar leerlingen, leerkrachten en ouders niet oké gedrag kunnen melden. We krijgen hier een mooi overzicht van wat er bij ons op school gaande is. Welke situaties in en om de school ervaren de kinderen als niet veilig en welke kinderen vertonen vaker niet oké gedrag.

Eén keer per maand bespreken we de resultaten met elkaar en gaan we de klassen langs om te vertellen wat er opvalt. Een leerling die vaker genoemd wordt, wordt apart genomen en wordt gevraagd of hij/zij zelf kan stoppen met dit gedrag. Lukt dit niet, dan helpen wij deze leerling. Een leerling waar meer bij aan de hand is en waarbij het zelf niet lukt om gedrag te verbeteren, helpen we door middel van een routekaart te maken. Samen met de leerkracht wordt gekeken welke situaties lastig zijn voor de leerling en die situaties proberen we dan zo aan te passen dat dit voor de leerling niet meer lastig is. Dit plan wordt met ouders besproken en wordt na een aantal weken geëvalueerd en aangepast mocht dit nodig zijn.

Digitaal pesten

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een nieuwe vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten. Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet! Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich mee brengt, daarvan zijn kinderen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om kinderen leren om te gaan met sociale media, en dat we kinderen opvoeden tot digitaal burger.

We hebben duidelijke afspraken gemaakt over digitaal pesten en over online communiceren. Vanaf het moment dat mobieltjes een rol gaan spelen in de groep gaat de groepsleerkracht met de groep in gesprek over de manier waarop ze hiermee om kunnen gaan. We zetten direct ook op dit terrein een duidelijke norm neer: 'Zo doen we dat hier op school met sociale media!' Problemen op dit gebied worden direct gebruikt als 'teachable moments', als een gelegenheid om afspraken te maken over het gebruik van sociale media, bijvoorbeeld de groepsapp. Ook bij digitaal pesten spelen we zo vroeg mogelijk in op signalen. We stimuleren leerlingen zelf om incidenten direct te melden bij de leerkracht. Vervolgens nemen we onmiddellijk de tijd om hierover met de leerling(en) te praten. Afhankelijk van wat de betrokken leerling hierin aangeeft en afhankelijk van onze inschatting of dit in de groep besproken kan worden, maken we dit bespreekbaar in de groep. Alleen als de betrokken leerling (eventueel in overleg met zijn of haar ouders) dit zelf wil. In het kader van De Vreedzame school besteden we vanaf groep 5 geregeld aandacht aan online communiceren.